

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

„Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi”
„Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020”

Odwiedź portal www.ksow.pl zostań Partnerem Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich
Instytucja odpowiedzialna za treść Polska Izba Żywności Ekologicznej www.pize.info.pl

EKO JAJA

Na liście zakupów początkujących konsumentów żywności ekologicznej kolejną pozycję po organicznych owocach i warzywach zajmują jajka z chowu ekologicznego. Pytani o motywację zakupu jajek ekologicznych, znacznie droższych od jaj z chowu klatkowego, eko-konsumenci wskazują zgodnie dwa czynniki: smak jajek oraz warunki chowu kur niosek.

W eko kurniku

Zwierzęta gospodarskie w rolnictwie ekologicznym muszą mieć zapewniony dobrostan, czyli warunki życia umożliwiające spełnianie potrzeb bytowych typowych dla danego gatunku. W przypadku drobiu oznacza to dostosowanie wielkości stada do powierzchni kurników ze sprawną wentylacją i dostępem światła dziennego. Chów klatkowy, gdzie na jedną kurę noskę przypada powierzchnia wielkości dużej koperty, jest wykluczony w rolnictwie ekologicznym. W konwencjonalnych kurnikach podłogowych na 1 m² musi się zmieścić 9 kur, a w ekologicznych – 1 m² „przystępuje” 6 noskom. W kurnikach musi być zapewniona obfitość ściółki, najlepiej słomianej, w której kury mogą „grzebać”. Kurniki powinny też mieć odpowiedniej długości grzędę, na których kury przesiadują – w eko kurnikach jest to grzęda 18 cm długa na jedną noskę, stosowną liczbę gniazd do składania jaj, (zlokalizowanych najlepiej po przeciwnej stronie niż otwory okienne), oraz dostateczną liczbę otworów stanowiących wyjścia na wybiegi.

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

„Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi”
„Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020”

Odwiedź portal www.ksow.pl zostań Partnerem Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich
Instytucja odpowiedzialna za treść Polska Izba Żywności Ekologicznej www.pize.info.pl

Nioski na wybiegu

Zapewnienie odpowiednich wybiegów dla ekologicznych kur niosek jest trudnym zadaniem, gdyż na jedną sztukę powinny przypadać 4 m² zadarnionego wybiegu. Tymczasem grzebiąc w podłożu, kury potrafią w ciągu kilkunastu dni niemal doszczętnie zniszczyć darń wybiegu. Konieczne jest zatem wygrodzenie 3-4 kwater, by w czasie penetrowania jednej z nich, pozostałe kwatery mogły się regenerować. Idealnym rozwiązaniem jest sąsiedztwo starego sadu, w którym kury znajdują obszerne pastwisko, jednocześnie nawożąc glebę pod koronami drzew, a ich gałęzie stanowią naturalne „grzędy” oraz zapewniają kurom cień w upalne dni.

Żywienie i zdrowie

Żywienie drobiu powinno opierać się na paszach z własnego gospodarstwa, głównie zbożach, a w razie niedoboru – z innych gospodarstw ekologicznych. Pasze konwencjonalne, w tym mączka rybna, soja GMO i śruta rzepakowa GMO są zabronione pod rygorem cofnięcia certyfikatu eko zarówno dla kur, jak i jaj. Wyjątek stanowią konwencjonalne roślinne pasze białkowe (nie-GMO), które można stosować w ilości do 5% s.m. w skali roku. W odchowie kurcząt stosuje się często specjalne mieszanki z rozdrobnionych surowców ekologicznych i dodatków mineralnych, w proporcjach odpowiednich dla poszczególnych grup wiekowych i typów drobiu. Dostęp drobiu do paszy wysokiej jakości oraz często zmienianej, świeżej wody jest nieograniczony.

Stymulatory wzrostu i wydajności są zakazane w chowie ekologicznym. W efekcie kury ekologiczne znoszą rocznie około 200 jaj, podczas gdy w chowie konwencjonalnym oczekuje się od 1 kury ponad 300 jaj w roku.

Utrzymanie zdrowia w stadzie kur wymaga wielkiej staranności i uwagi hodowcy. W nieodpowiednich warunkach, (np. w zagęszczeniu, co często ma miejsce w chowie konwencjonalnym), drób cierpi od pasożytów skóry, powodujących krwawiące zranienia, które prowokują ptaki do wzajemnego wydziobywania piór. Problemy zdrowotne drobiu powodują też pasożyty wewnętrzne, co pociąga za sobą konieczność odrobaczenia. W chowie konwencjonalnym stosuje się, także profilaktycznie, leki z grupy kokcydiostatyków, które są niedozwolone w produkcji ekologicznej, gdyż ich pozostałości, podobnie jak antybiotyków, często przechodzą do znoszonych jaj oraz mięśni ptaków. Jednym ze wskaźników dobrostanu drobiu jest stan stóp drobiu: w chowie ekologicznym rzadko są zdeformowane, w konwencjonalnym – jest to powszechne.

Jaja z eko certyfikatem

Przestrzeganie kryteriów ekologicznego chowu, potwierdzone doroczną kontrolą, jest warunkiem certyfikacji zwierząt i ich produktów. Gospodarstwa konwencjonalne, dopiero podejmujące produkcję ekologiczną, muszą przejść dwuletni okres konwersji, po którym wszystkie zwierzęta uzyskują status ekologicznych. W okresie konwersji zwierzęta, w tym drób i ich produkty, są sprzedawane jako konwencjonalne.

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

„Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi”
„Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów

Wiejskich” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020”
Odwiedź portal www.ksow.pl zostań Partnerem Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich
Instytucja odpowiedzialna za treść Polska Izba Żywności Ekologicznej www.pize.info.pl

Z uwagi na niedługi okres użytkowania produkcyjnego, wymiana stad na nowe podlega specjalnym regulacjom w gospodarstwach ekologicznych. W niedużych gospodarstwach pisklęta ras nieśnych bywają wysiadywane przez kwoki, ale dozwolony jest też zakup z konwencjonalnych wylęgarni piskląt do 3 dnia życia (tzw. jednodniówek), jak również młodych kur (do 18 tyg. życia) z przeznaczeniem na nioski. Wymaga to jednak wnioskowania o zgodę na konkretny zakup w urzędzie nadzoru nad rolnictwem ekologicznym. Dalsze utrzymanie piskląt oraz młodych kur musi spełniać wymogi chowu ekologicznego, by znoszone przez nie jaja uzyskały status ekologicznej certyfikacji.

Jaja ekologiczne w handlu

Jaja z chowu ekologicznego są w handlu podwójnie oznakowane: każde jajko oznaczone jest weterynaryjnym numerem stada, który w przypadku gospodarstw ekologicznych zaczyna się zawsze cyfrą „0” i dodatkowo, opakowania handlowe, tzw. wytłaczanki, zaopatrzone są w etykiety z eko-rolniczym logo UE (tzw. ekoliść). Ponadto, etykieta zawiera wszystkie pozostałe wymagane prawem informacje: oprócz numeru stada – nazwę i adres producenta, klasę wielkości jaj, datę przydatności do spożycia i często, dobrowolnie, datę zniesienia jaj.

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

„Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi”
„Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020”

Odwiedź portal www.ksow.pl zostań Partnerem Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich
Instytucja odpowiedzialna za treść Polska Izba Żywności Ekologicznej www.pize.info.pl

Dzięki wymogom znakowania, jajka ekologiczne, mimo wyższej ceny, (nawet o 200-300% w porównaniu z jajkami z chowu konwencjonalnego klatkowego, oznaczonymi cyfrą „3”), są sprzedawane w zwykłych sklepach spożywczych.

Walory odżywcze jaj z chowu ekologicznego

Badania biochemiczne składu odżywczego jaj z różnych systemów chowu nie wykazują znaczących różnic. Wprawdzie jaja ekologiczne mają często większą zawartość białka, charakteryzują się trwalszą strukturą żelową i dobrymi właściwościami pianącymi białka, jednak udział składników odżywczych oraz mineralnych jest zmienny i nie pozwala na wyciągnięcie jednoznacznych wniosków. Zmienna jest też zawartość cholesterolu w żółtkach jaj. W jajach ekologicznych stwierdza się wyższą zawartość kwasów tłuszczowych omega-3, co może być spowodowane obecnością świeżej, zielonej trawy w paszy. Jaja ekologiczne wykazują większy poziom emisji biofotonów, co wskazuje na ich wyższy potencjał biologiczny.

Warto zauważyć, że jajka należą do tych produktów, w których ekologiczne kryteria produkcji wybitnie przekładają się na smak. Nawet jajka z chowu wolnowybiegowego (oznaczone cyfrą „1”), gdzie kury mogą „skubnąć” zielonej paszy, nie mówiąc o chowie ściółkowym („2”), ani tym bardziej klatkowym („3”) nie mogą się równać z ekologicznymi („0”). W ekologicznych jajach nie ma posmaku mączki rybnej, nie ma też śladu soi GMO, ani sztucznych stymulatorów wydajności, ani pozostałości antybiotyków i innych leków stosowanych powszechnie w chowie konwencjonalnym.